

časáček

časopis obce Dolany u Jaroměře

Čáslavky

Dolany

Krabčice

Sebuč

Svinišťany

Slovo starosty

Vážení a milí spoluobčané,

Je tomu již rok, co se náš život změnil. Zřejmě nejvýrazněji za poslední desetiletí let. Přišlo neznámé nebezpečí, proti kterému jsme se semkli. Ochota pomoci druhým, obětovat svůj vlastní čas i prostředky, byla úžasná. V létě panovala mezi lidmi dobrá nálada a byla cítit pospolitost, která vznikla díky naději, že jsme všechno společně porazili. Bohužel podzimní opakovaný příchod koronaviru tomu všemu zasadil tvrdou ránu. Uplynul rok. Školy, obchody, služby, dokonce i okresy zavřené. Obava o zdraví vlastní i blízkých trvá. Převážně negativní zprávy se na nás hrnou ze všech stran. Názory odborné veřejnosti se různí. Opatření se rychle mění. Nálada lidí i psychika seniorů je špatná. Zdravotníci, staří, nemocní nebo pozůstalí jsou zoufalí z toho, že nevidí světlo na konci tunelu.

Mysleme na to, že naše zdraví ochráníme nejlépe my sami tím, že budeme zodpovědní. I přes výhrady si vezmeme roušku nebo respirátor nyní tam, kde je větší počet lidí. Neurázejte ty, kteří mají výhrady k opatřením,

jsou většinou ve složité situaci. Když ale uvidí spíše pochopení a podporu, roušku nebo respirátor si nasadí. Základní opatření proti koronaviru - roušky nebo respirátory, hygienu rukou a rozestupy, bychom měli dodržovat všichni bez rozdílu. Může to rozhodnout o tom, zda zbude jedno volné lůžko pro vás nebo vaše prarodiče. Při nesouhlasných reakcích zase zkusme základní pravidlo proti vzteku, nereagovat okamžitě a v rozčilení. Nezapomínejme na vzájemný respekt a úctu. Snažme se pochopit situaci druhých. Věřím, že koronavirus jednou pomine a přijde dobrá nálada, radost, pohoda...

Nový rok 2021...

Rok 2021 nás přivítal nečekanou sněhovou nadílkou, na kterou jsme, ale byli předem připraveni. Výkyvy v počasí nás nenechaly chvíli v klidu. Se zaměstnanci jsme se snažili co nejlépe se poprat s přívaly sněhu a udržovat schůdnost

chodníků. Jak vyhrnováním, tak prosolováním. Velmi dobrá spolupráce byla i se zaměstnanci ZD Dolany, kteří pro Obec vyhrnovali a posypávali místní komunikace. Když je dobrá spolupráce a ochota, tak to funguje. I když se říká, březen za kamna vlezem, tak to nejde a musíme ven, pracovat, a tak rozjíždíme rok 2021. Uvádím pár aktivit, na kterých pracujeme.

Vodovod

Do pohybu se daly i práce kolem vodovodu. Pod Sebučí je proveden vrt. V současné době probíhají čerpací zkoušky a již teď je předpoklad, že se vše povedlo. Tento zdroj bude dostačující pro zásobování pitné vody do všech částí Obce. Projektanti jedou na plné obrátky, většinu souhlasů vlastníků pozemků již máme a intenzivně probíhají jednání s ŘSD a Správou silnic Královéhradeckého kraje o uložení trasy vodovodu do tělesa komunikací.

Na začátku roku provedlo zastupitelstvo dotazníkovou akci k počtu možných připojení odběratelů pitné vody. Jeho výsledek je velmi uspokojivý. Největší otazník je nad vedením

Jednotlivé aktivity na počátku roku 2021

vodovodu do Krabčic. Abychom byli schopni tento úsek řádně provozovat, je nutný co možná největší možný odběr pitné vody. Proto bude nutné zajistit, aby se připojilo co možná největší množství obyvatel Krabčic.

Tady jsou výsledky:

	počet obyvatel	napojení na vodovod		
		napojení	přípojka	nepřipojení
Dolany	260/239	137	82	15
Svinišřany	152/152	132	19	0
Čáslavky	139/152	111	24	3
Krabčice	*73/61	21	47	2
Sebuč	*36/34	29	7	0

* Do celkového počtu obyvatel byli započtení i oslovení chalupáři, kteří se zde většinu roku zdržují a nemají v obci trvalý pobyt.

Chodníky

Po úspěšné loňské výstavbě chodníků ve Svinišřanech, budou od května pokračovat práce v Dolanech a Čáslavkách na akci „Zvýšení bezpečnosti (přechody) na kom. I/33 v lokalitách Svinišřany, Dolany, Čáslavky“.

Z tohoto důvodu očekávejte omezení provozu na chodnicích, autobusových zastávkách a hlavní silnici I/33.

Hřiště Dolany

Po zimě přichází jaro a i když nevíme, jak to dopadne s akcemi na hřišti v Dolanech, probíhá rekonstrukce pódia a výstavba pergoly, která bude sloužit jako zázemí pro akce.

Kořenová čistírna Svinišřany

Začínají se nám zvedat sledované hodnoty biochemky u vzorků na odtoku z odváděné odpadní vody. Provádí se revize stavu čistících nádrží ve spolupráci s Kořenovky. cz. Bude provedeno pravidelné, řádné vyčištění všech vtokových objektů. Na základě

výsledků bude předložen návrh na úpravu nebo opravu současného stavu. Tato KČOV je v provozu již 24 let.

Na obci je spousta další práce a aktivit, které zde neuvádím, ale pevně věřím, že je kolem sebe vidíte i vy.

Jiří Plšek, starosta Obce Dolany

Slovo šéfredaktorky časopisu

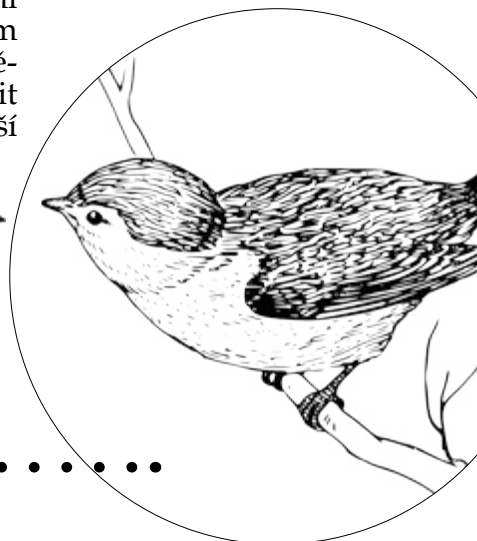
Vážení spoluobčané,

otevíráte první číslo letošního ročníku Časáčku. Do vašich schránek se dostává opět v březnu, v měsíci, kdy se podle kalendáře po dlouhé zimě probouzí nový život. Nejinak je tomu tak i letos. Příroda rozkvetne do své mladé krásy a vše živé se vydává na cestu. I my máme před sebou své cesty, neboť právě náš život je naše cesta. Na této cestě nás však již celý rok brzdí čas. Čas je cenou za lockdown. A právě uplynulý čas těch posledních dvanácti měsíců není v naší moci vrátit a ten přítomný pak zastavit. Mnohým se možná změnil a mění život. Ano, dvanáct měsíců je pro nás, lidi 21. století, dlouhá doba. Dlouhá doba pro lidi zvyklé žít, bavit se a pracovat v závratně rychlém tempu. Tempo se zastavilo spolu s časem. Těšme se však na dobu, kdy opět vykročíme na tu naši cestu svižným krokem, někteří v rytmu tance, při kterém se až zatočí hlava.

Život je cesta. Přejme si, abychom se na tu naši správnou cestu brzy vrátili. A než ta chvíle přijde, usedněme v klidu domova a se svými dětmi nebo vnoučaty začněme hru s vystřihovánkami, které objevíte v našem Časáčku a vyprávějme si... I letos budou Velikonoce netradiční, bez zpěvu koledníčku. Navzdory tomu nezapomeňme obarvit vajíčka a ozdobit svůj dům...Protože přišlo jaro a spolu s jarem přichází naděje na lepší měsíce.

Vážení a milí spoluobčané, z celého srdce vám přeji pevné zdraví do dalších dlouhých týdnů a bezpečné kroky na každodenní cestě.

Blanka Dvořáčková

Časopis Časáček slaví 5. narozeniny v nové podobě

První číslo obecního časopisu ve formátu A4 spatřilo světlo světa právě na jaře roku 2017. Letošní první vlaštovka roku 2021 započala 5. ročník existence. Těch pět let, kdy jsme se snažili naplnit obecní časopis zprávami o dění v obci, přinášet každým číslem našim čtenářům nějaké zajímavosti z oblasti sportu, kultury, ale i historie, nám dělalo radost.

Každý ročník má svou neopakovatelnou stopu, ve které je zachyceno dění, vzpomínka na to, co jsme v obci prožili. Mnohdy i v nelehkých situacích a dobách. Být součástí celé přípravy skýtá úžasnou podívanou, kdy se z informace, nápadu, myšlenky rodí článek, který po zásahu grafického oka dostává tu správnou podobu, ten správný vizuální styl.

Když prolistuji všemi čísly, které jste měli možnost pročíst, vidím posun. Od prvního čísla roku 2017 až po první číslo roku 2021 prošel Časáček velkou proměnou. Nejen vizuální, ale i články začaly být pestřejší. Velké díky patří čtenářům - obyvatelům obce, kteří se podělili o své zážitky, přispěli jakýmkoliv komentářem, zmínkou, fotografií či přáním do jednotlivého čísla. Každé dva roky se změnila i podoba. Za vším stojí lidé z redakce, kteří se snaží každé číslo připravit jak nejlépe umí.

Chtěla bych tak popřát celému Časáčku k 5. narozeninám, aby „neusnul na vavřínech“ a nadále přinášel všem čtenářům střípky z obecního života. Aby se do dění zapojilo co nejvíce spoluobčanů, aby byl vlaštovkou, co přináší úsměv, radost i zamyšlení.

text Lenka Piechová

Kam a kdy zasílat své příspěvky

Své příspěvky o dění v obci či akci můžete zasílat na adresu: zpravodaj@dolany-na.cz nebo psané rukou předat šéfredaktorce časopisu.

Pro dodání příspěvků do časopisu dodržujte níže uvedené termíny. Uzávěrka příspěvků pro číslo 2/2021 je 18. 6., pro čísla 3 a 4 se jedná o termín 17. 9. a 10. 12. 2021.

Jménem redakční rady vám děkuje
Blanka Dvořáčková a Lenka Piechová.

Časopis číslo 1/2021 byl vydán 29. 3. 2021

Redakce časopisu

Šéfredaktor: PaedDr. Blanka Dvořáčková

Redakční rada: Lucie Kudrnáčová, Veronika Lemberková,
Mgr. Lenka Piechová, Jiří Plšek, Olga Procházková

Grafické zpracování: Mgr. Lenka Piechová

Kontakt: zpravodaj@dolany-na.cz nebo adresa:
Obec Dolany, Dolany 32, Dolany 552 01

Tisk: Tiskárna Design-Print, Žižkova 816, Náchod

Časopis vydává obec Dolany. Čtvrtletník. Zdarma.

Jedno milé pohlázení do nového roku

Rádi bychom se s vámi podělili o milý vzkaz, který dorazil do e-mailové pošty obecních webových stránek na konci roku 2020. Bylo to novoroční pohlázení po duši. Děkujeme.

1. 1. 2021

Dotaz nemám, pouze se rád podělím s pěkným zážitkem s dolanským Časáčkem. To, že si jej rád vždy prohlédnu a následně přečtu, ani nechci psát. Překvapilo mě však poslední číslo v roce 2020. Z důvodu Covidu 19 jsem byl hlídačím dědečkem malé Elišky. A tak jsme si mimo jiné spolu prohlíželi Časáček. Zde jsme objevili čtyři nakreslené andělky na křídovém papíru. Bez váhání jsme si vzali nůžky a již byli andělci na světě. Od té chvíle jsme si museli hrát pouze s andělky, kteří nakonec byli vystaveni přes Vánoce v dětském pokojíku u vnučky. Byl to opravdu pěkný nápad.

Děkuji Jaroslav Červený

informace

Jarní svoz nebezpečného a objemného odpadu

Dle informací od dispečerů z Marius Pedersen a.s., **jarní svoz nebezpečného a objemného odpadu zatím není možné provést s ohledem na stávající celorepublikové opatření a z toho vyplývající lockdown.**

Jakmile se situace uvolní a budeme znát termín svozu, Obec bude občany informovat na webu, vývěskách a letácích ve schránkách.

Obec Dolany

Marius Pedersen

NEBEZPEČNÝ ODPAD

V dubnu proběhne vývoz jímek a septiků

Obec Dolany bude provádět vývoz kalů z předčisticích zařízení (septiků) v obci Svinišťany. Vývoz a následnou likvidaci provede firma VODA CZ SERVICE s.r.o. v termínech **čtvrtek 8. 4. a pátek 9. 4. 2021.**

Výkon čerpání bude prováděn sacím vozem Kaiser. Obcí pověřená osoba zaznamená odčerpané množství odpadní vody (OV) dle měřícího zařízení na čerpadle vozu. Náklady pro občany na likvidaci **1m³ budou 200,-Kč**, ostatní náklady hradí obec. **Ve středu 7. 4.** budeme se zástupci firmy obcházet jednotlivé nemovitosti, abychom si zmapovali místa vývozu.

Dle Kanalizačního řádu, příloha č. 2 odstavec 3. písmeno d), je pro všechny nemovitosti napojené do kanalizace vývoz kalů povinný. V případě, že nebudete v daných termínech doma, nahlaste to na OU Dolany.

Při této příležitosti nabízíme občanům z Krabčic, Sebuče, Dolan a Čáslavek, kteří mají o tuto službu zájem, aby se přihlásili do 6. 4. 2021. Obec vám jímky a septiky vyveze za stejných podmínek jako ve Svinišťanech.

Obec Dolany

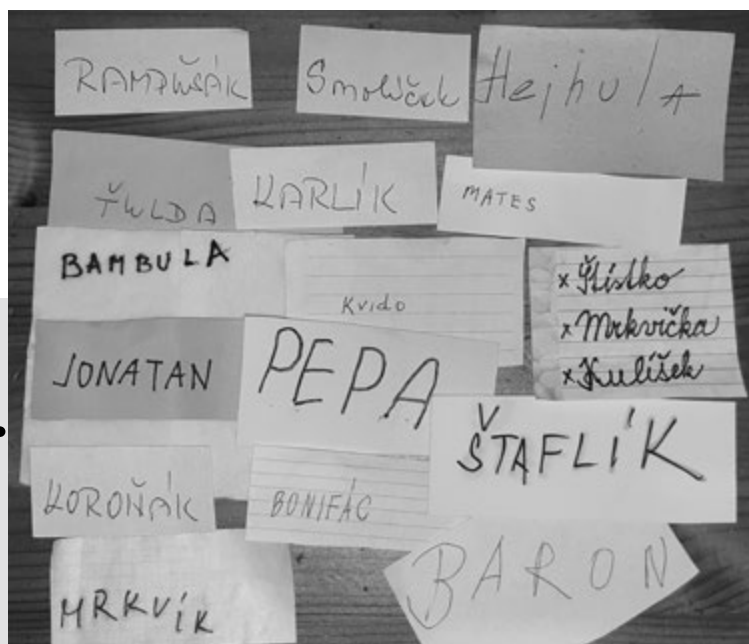

Jméno pro sněhuláka na čáslavské návsi

Děkujeme všem malým i velkým čtenářům obecního časopisu, kteří vyslyšeli zimní sněhulákovu volání ohledně jména.

Do připravené schránky dorazilo mnoho krásných jmen, tudíž necháváme na vás, které z nich je to nej.

text Lenka Piechová,
foto Jiří Plšek

Proutí na pletení nejen pomlázek

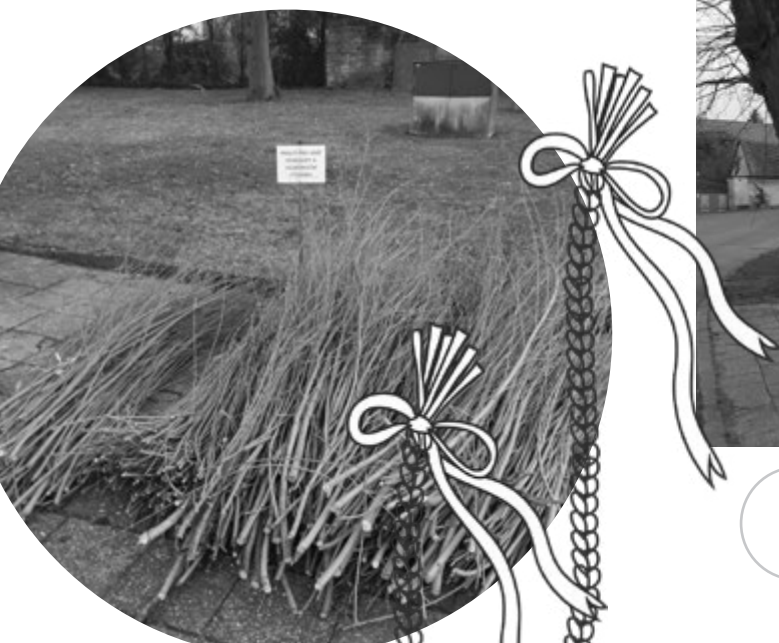
Obec Dolany vám přichystala proutí z obecních vrůb. Proutí najdete v Dolanech u kaple, v Čáslavkách u křížku, ve Svinišťanech na návsi - u pomníčku a v Krabčicích pod lípou, na břehu Běluňky. Dvě kupy jsou také na začátku a na konci kaštanové aleje.

Nabízené jednoleté vrbové proutí v zimě ořezali zaměstnanci obce tak, aby nebylo napučeno a plné mízy. Proto je ideální na pletení pomlázek a velikonočních ozdob či košíků. Pokud některé proutky trochu oschnou, tak aby se při pletení nelámaly, namočte je přes

noc ve vodě a praskat nebudou. Kvalitu proutku vyzkoušíte tím, že ho obtočíte kolem zápěstí nebo kolem prstu, aniž by praskl. U slabších proutků uděláte dokonce i uzel.

Pokud se budete chtít pustit třeba do košíku, tak zde je odkaz na pěkné video - pletení košíku: <https://youtu.be/UZ2uWlHh7Y>

text a foto Jiří Plšek

Na viděnou!

Orchestr Police Symphony Orchestra z Police nad Metují nabídne během dubna bezpečnou kulturu i u nás v obci.

Cesta ke kultuře je v posledním roce trnitá a ne všechno dokáže zprostředkovat on-line prostor, ale i za něj budme vděční. Mladí hudebníci z Police Symphony Orchestra (PSO) z Police nad Metují se také nevzdávají a připravili projekt "Na viděnou!" a než se budou moci se svými posluchači potkat tváří v tvář, rozhodli se vstoupit do veřejného prostoru s novým typem kulturního vyžití. Tentokrát si dali za cíl oživit plakátovací plochy speciálními plakáty, které vás díky své interaktivní složce mohou přenést do koncertních sálů.

Série plakátů totiž obsahují unikátní QR kódy, které budou výtvarně zpracované. Pod každým z nich se skrývá jiná skladba z koncertů Police Symphony Orchestra a většina mobilních zařízení je umí intuitivně načíst. Pokud kód načtete, uvidíte převážně koncertní provedení skladeb, které má orchestr takzvaně v šuplíku, včetně milých hostů jako jsou například Vendula Příhodová, Jan Cina, Kühnův smíšený sbor, Balet Národního divadla a mnoho dalších.

Potkat se s plakáty bude možné od dubna ve městech a obcích, která se připojí k projektu "Na viděnou!". Pro zpříjemnění procházky pak bude stačit mobilní telefon, v něm přístup k internetu a volba trasy tak, abyste objevili všechny hudební dárky, které pro Vás Police Symphony Orchestra připravil. Variant "hrajících plakátů" je hned několik a nabídnou Vám i u nás v obci sice zaznamenanou, ale přesto vlastně živou kulturu.

Tak Na viděnou!

www.policesymphonyorchestra.cz/navidenou

Kdo je Police Symphony Orchestra?

Jsmo symfonický orchestr složený z mladých nadšených muzikantů z celého východočeského regionu. Naším domovem je Police nad Metují, kde PSO v roce 2010 založili sourozenci Petra a Jakub Soukupovi. Hrajeme s chutí a srdcem. Dnes už nás je kolem 60 a stále zkoušíme v polickém klášteře. V našem repertoáru najdete různé hudební žánry – od klasiky přes pop, rock, swing až po hudbu z filmů a pohádek. Aktuálně v PSO dirigentskou hůlkou kouzlí Joel Hána, zpěvem pak naši tvorbu doplňuje Jan Sklenář.

Vzniká glampingový areál Krabčice

Možná, že už jste o tom projektu něco zaslechli. Ale třeba také vůbec nevíte, o co jde. Je tedy na čase vám představit glampingový areál Krabčice.

Jak vznikne takový nápad, co všechno obnáší realizace a jak bude vypadat projekt ve finále a komu bude primárně sloužit?

Většinou všechno začíná nápadem a pak pokračuje a rozvíjí se dál podle toho, kolik jste svému nápadu či vizi ochotni obětovat. Kolik času, síly, energie a myšlenek tomu dáte, tolik se k vám zpravidla vrátí. Musíte mít odvalu, obrovskou chuť a neutuchající touhu. Svoji dosavadní pozornost přeorientujete úplně jiným směrem, učíte se mnoho nových věcí. Změníte přístup, vyměníte šatník a pustíte se do objevování nových věcí. V neposlední řadě potřebujete správného parťáka a finance.

Za glampingovým projektem Krabčice stojí dvě nadšené dámy. Jsou mimo jiné důkazem toho, že pracovní a osobní stránka se dá propojit a může to fungovat. Martina Svobodová a Monika Bruknerová dostaly na společné dovolené nápad. Utéct z města a vytvořit prostor pro něco kreativního. To bylo od začátku pro obě jasným hnacím motorem. Když vám chybí příroda, nezbyvá, než se k ní vrátit.

V červenci 2019 to všechno začalo. Zásadním krokem bylo sehnat ideální pozemek a investory. Oboje se povedlo a nyní už se pracuje na tom, aby (pokud virová situace dovolí) mohl projekt v březnu 2021 přivítat první návštěvníky. Projekt roste etapovou výstavbou a od začátku bylo jasné, že to bude běh na delší trať. Velká časová, finanční a citová investice. Ale když roky pracujete na něčem, co vás baví, čas dokáže letět výrazně rychleji.

A co to vlastně ten "glamping" je?

Pojem, jehož popularita poslední dobou nesmírně roste. Dalo by se říci, že se jedná o variantu luxusnějšího kempování. Varianta pro dobrodruhy z měst, kteří většinu týdne tráví v kancelářích. Pak chtějí uniknout za odpočinkem, ale lovem potravy a stavěním přibytku z větví si starost dělat nechtějí. Přemíra práce, zběsilé tempo, mnohdy nesmyslné sociální interakce - to všechno nás nutí utíkat do ticha a klidu. Učit se odpočívat, uvědomovat si sebe a toho, koho máme nejbliž. To jsou ty hlavní důvody, proč je dobré si zabalit pár věcí a odjet na výlet.

V Královehradeckém kraji v obci Krabčice na ploše 7, 5 ha právě vzniká glampingový areál, který bude primárně sloužit všem, kteří chtějí alespoň na chvíli uniknout od všech starostí a na chvíli se zastavit, nadechnout.

Když Martina vzpomíná na to, jak objevila vysněný pozemek, je z toho cítit obrovské nadšení od prvního setkání. Dva velké rybníky, les a louka byly prostě jasnou volbou. Navíc zdůrazňuje skvělé vztahy s původními majiteli, se kterými do teď fungují jako parťáci pro konzultace nejrůznějších věcí týkajících

Vést dialog s místními i přírodou

se rybníkářství. Bude navázáno i na tvorbu ideálních podmínek pro chov raků a ryb, kterým se tu nesmírně daří. Vést dialog s místními a s přírodou, vzájemná spolupráce. To jsou věci, které projektem rezonují.

V areálu se bude moci v lese, na louce a na vodě ubytovat až 30 lidí. Bude pro ně připraveno 15 různých objektů. Každý ponese své jméno a bude zcela unikátně vybaven. Už v tuto chvíli je jasné, že budete moci strávit noc např. v maringotkách (*IQ Konstrukt*), chatkách (*VLLNNA*) a jasné jsou už i posedy (*Kupsiposed*). Všechny stavby budou instalovány citlivě a tak, aby docházelo k maximálnímu souladu a souznění s přírodou. Přirozeně.

Projekt si mimo jiné klade za cíl propojovat a dávat věci do zcela nových kontextů a tvořit nový, zajímavý prostor. Výstavba nijak nezasáhne do chodu vesnice a projekt bude i pro místní obyvatele přínosem. Třeba konkrétně tím, že nabídne různé pracovní pozice pro místní obyvatele, farmáře, dodavatele i výrobce. Myšlenka je jasná, s použitím místních zdrojů dosáhnout co nejlepšího výsledku. Nijak nenarušovat krajinu, ani život ve vesnici.

Plán, jak by se mohl projekt dále vyvíjet a růst už Monika s Martinou také mají. Místu by slušela zážitková gastronomie, sauna s biotopem, jógový pavilon a nebo třeba prostor, kde si budete moci vyrobit domácí kosmetiku.

Více o projektu se můžete dozvědět na facebookových stránkách a instagramovém účtu *TwoFingers*. Na tvorbě webových stránek se již pracuje. A nebo věřit na osobní setkání přímo u rybníka. Pravděpodobně budou mít holky na sobě svetr a holínky, ale moc rády si s vám popovídají.

rozhovor vedl Jiří Plšek, foto TwoFingers

Glamping = Glamorous Camping

Pojem glamping je móda posledních let. Slovo vychází ze spojení anglických slov *glamorous* a *camping*, což znamená *okouzující kempování*. Glamping vám umožní být ve spojení s přírodou a zároveň se nechat hýčkat jako v nejlepším hotelu. Cíleně ale často chybí elektrika či wifi připojení, aby se návštěvníci mohli plně soustředit na pozorování noční oblohy, ranní zpěv ptáků a západu slunce. Poprvé se pojem objevil v roce 2005 v Británii.

Za glampingem se můžete vydat i u nás v Čechách. Nabídka skýtá luxusní ubytování u vody (např. Dobčické rybníčky v jižních Čechách). Krásná příroda vás okouzlí na Šumavě, v Brdech či Liberci. Ubytovat se ve srubu, maringotce, hausboatu, yurtách či ve stromech (tree house), je pro tento druh kempování ideální.

text Lenka Piechová

zdroj: <https://www.drevostavitel.cz/clanek/glamping-v-evrope-i-cesku>
<https://www.cestujlevne.com/blog/glamping-v-cesku>

životní jubilea

Naši oslavenci

I v tomto zvláštním období máme stále oslavence a jubilanty, kteří zažívají své narozeniny a výročí.

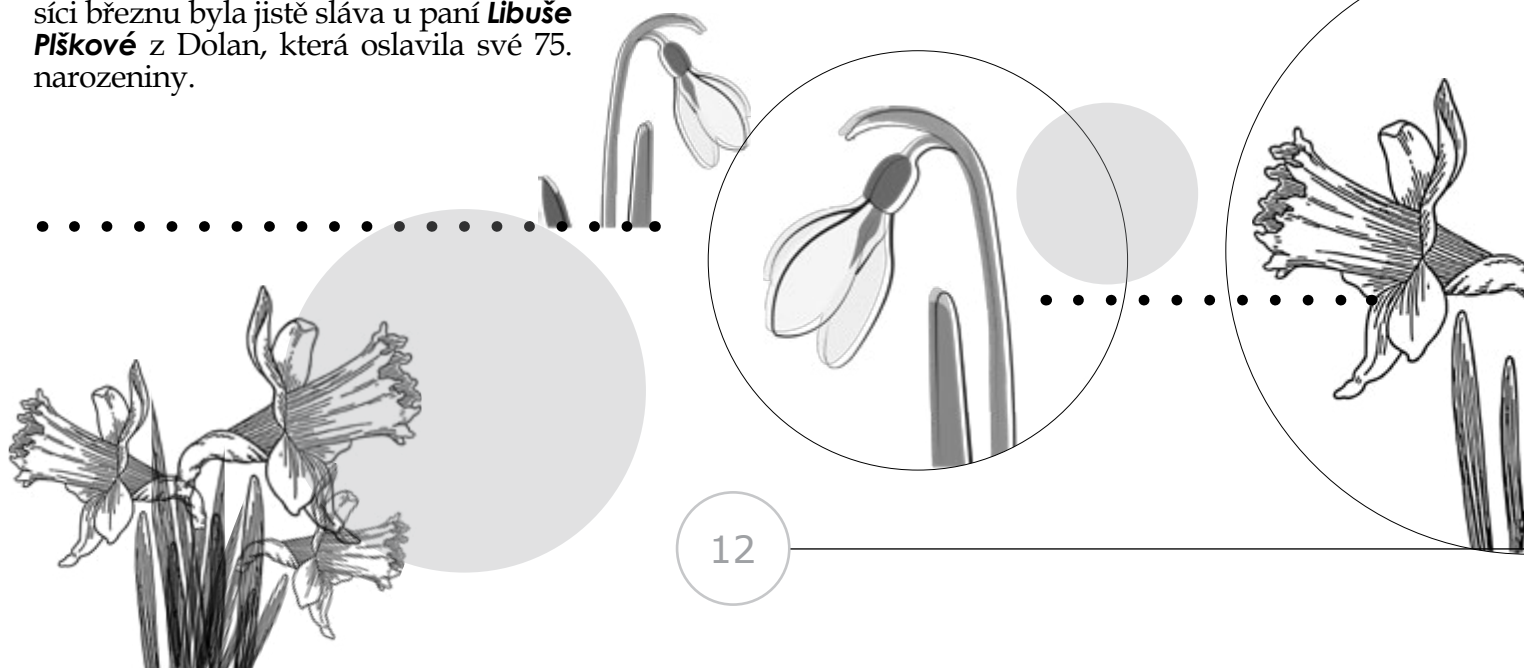
V lednu se v Dolanech dožil svých 90-ti let pan **Josef Fendrych**. Krásné kulaté narozeniny (osmdesátiny) měla v lednu paní **Martha Valášková** ze Sviňšťan. A již své 85. narozeniny oslavila paní **Marie Bielicová** z Krabčic.

V únoru oslavila již své 91. narozeniny paní **Jiřinka Beranová** (Dolany). A v měsíci březnu byla jistě sláva u paní **Libuše Plškové** z Dolan, která oslavila své 75. narozeniny.

Oslavencům a všem ostatním přeji hlavně pevné zdraví, hodně rodinné pohody a životního elánu.

Všem nám držím pěsti, ať už toto období skončí a můžeme se zase navštěvovat a slavit ať už v kruhu rodinném nebo sousedském. Mějte se všichni co možná nejlíp, určitě bude brzy líp.

Za Obec Dolany
Veronika Lemberková

Ski areál v Čáslavkách

Letošní zima byla na sněhové srážky po letech zase celkem štědrá. Umožnila tak místním obyvatelům, i přes veškeré zákazy a vládní nařízení, užít si zimních radovánek.

V Čáslavkách na návsi byla obnovena tradice „kopečku u Nymzů, dnes u Karbanů či chcete-li „Klímovci“, jak byl místními vtipně nazván. Vznikl tu krásný ski areál, včetně osvětlení, hudby a neustále upravených tratí. Scházeli se zde dopělí i děti a trávili tu příjemným způsobem přemíru volného času, kterou přinesla tato covidová doba. Všichni dodržovali potřebné rozestupy a s radostí jezdili na všem, co bylo po ruce. Ať již to byly saně nebo pekáče, někdo si vyzkoušel i lyže. V Čáslavkách byly položeny i základy lyžařské akrobacie. U ski areálu nechybělo ani občerstvení v podobě vlastních termosek s čajem či drobných dobrot.

S myšlenkou na vybudování místního zimního areálu a s důkladně propracovanou organizací její realizace přišel Petr Ludvík, který se také spolu se syny Filipem a Honzíkem staral největší měrou o kvalitu sjezdové trati, pravidelné navážení nového sněhu, o její osvětlení v pozdních večerních hodinách a důkladné rolování. Touto cestou bych jim za všechny Čáslaváky ráda poděkovala. Zároveň patří velké díky i Karbanovým, kteří neustálý ruch pod okny vydrželi a ještě mnohdy podarovali přítomné horkým čajem. Nálada tu byla vždy vlídná a řekněme si otevřeně, co je nejlepší lék proti všem nemocem než pohyb na čerstvém vzduchu, přátelská komunikace a dětská radost. Tak snad zase za rok a už bez státních omezení.

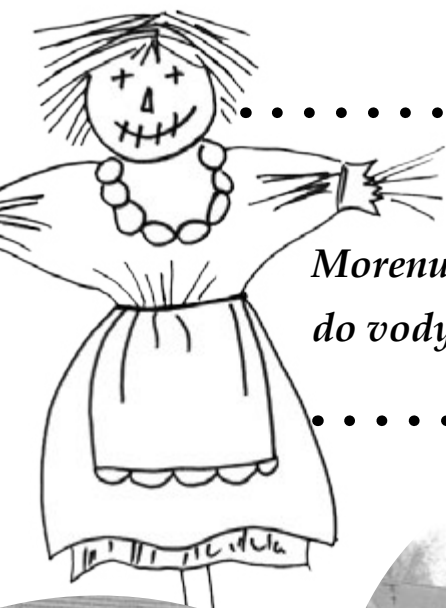
text Katka Ropická

Vítání jara v Krabčicích

Všichni už netrpělivě očekáváme příchod jara a tepla. A tak jsme první jarní den v Krabčicích vynesli zimu a přivítali jaro. Každá rodina si vyrobila svoji Morenu a podle tradice ji hodila do vody, doufajíc, že konečně přestane sněžit a vysvitne sluníčko. Jaro, vítáme tě!

text a foto Olina Procházková

*Morenu nesem s velikým nose,
do vody ji dáme, jaro přivítáme!*

Morena

Morena (Morana, Mořena, Smrtka)

Jedná se o figurínu - často chápanou jako zpodobnění smrti či zimy, která byla upalována, topena či zakopávána při jarních lidových obřadech vynášení smrti (zimy) a vítání jara.

wikipedia.org

Morana Morana

velikonoční tvoření

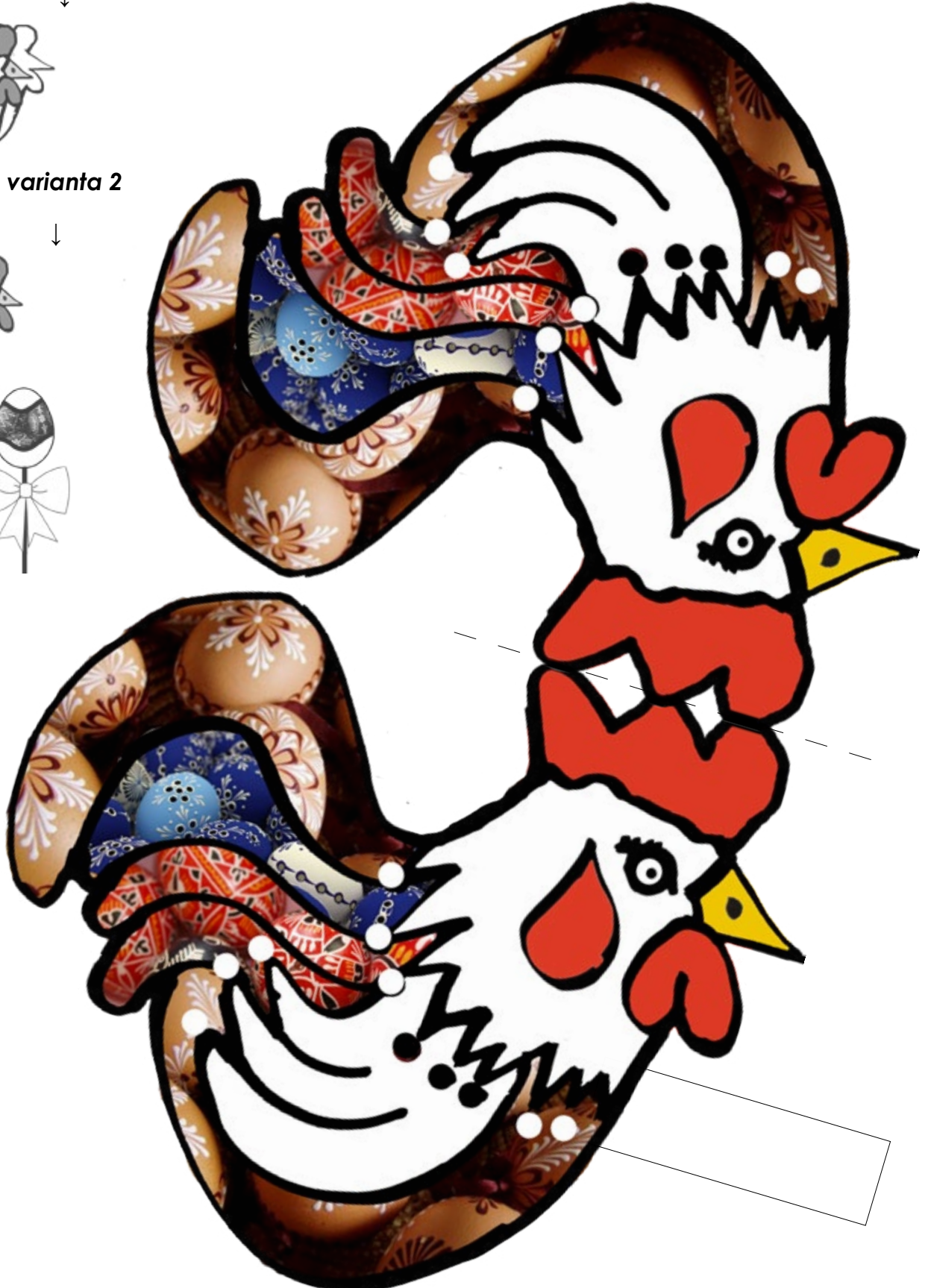

velikonoční kohoutek a slepička jako dekorace na sváteční stůl (varianta 1) či jako zápich do květináče s kraslicemi (varianta 2)

varianta 1: vystříhnete kohoutka nebo slepičku po celém obvodu, včetně obdelníku (slouží jako opora), poté složete k sobě a slepíte na vyznačeném místě

varianta 2

varianta 2: vystřihněte kohoutka nebo slepičku po celém obvodu (bez obdelníku), poté vlepte doprostřed zadní strany špejli (můžete využít každý tvar samostatně či jejslepít dohromady)
- stejný postup u kraslic (vystřihněte tvar po obvodu a vlepte špejli)

ilustrace Lenka Piechová

Slepice Peřinka má olympijské ambice

Naše hvězda jasná se jmenuje Peřinka. Je to loňský model, slepice s mnoha výsadami. Jako jediná s námi může být na dvoře, u domu a jíst nejjemnější trávu a broučky. Jen na zahrádku má z pochopitelných důvodů zákaz vstupu.

Protože ji kluci dlouho cvičili, tak s tím bylo spojené větší krmení jako odměna za výcvik a dobré výsledky. Bydlí normálně s ostatními slepicemi, jen má častější vycházky mimo výběh. Jen se kluci mihnou na zahradě, tak ona hned letí a chce se kamarádit. Motá se okamžitě pod nohama, je trochu jako pes. Nápad vycvičit Peřinku byl našich synů - Filipa a Honzika, protože na zahradě trávili hodně času. Začali slepici cvičit na "orla"...nosit na rukách, pak dělali různé dráhy ze zrníček pšenice, chůzi na prkně, překážky atd. a trávili s ní denně několik hodin. Začali ji brát na dvůr a byla tu s námi celá odpoledne. Jednou kluci sáňkovali a pekáčovali, Filípek ji naložil na sánky a Peřinka byla spokojená.

V současné době ji začínají trénovat na jízdu na kole. Jako jediná parádnice má dva kroužky. Je naprosto spokojená, má zřejmě olympijské ambice. Nejraději je, když ji kluci nosí na orla na rukách, to vydrží dlouhé minuty a kochá se takovou procházkou. Miluje obecenstvo a těší se, až se otevrou sportoviště.

text a foto Jana Ludvíková, foto Jiří Plšek

Aneb pohled na lidi, žijící v naší obci

Rádi bychom vám představili novou rubriku nazvanou „**Lidé mezi námi**“, která si dala za cíl přiblížit všem čtenářům naše spoluobčany - lidi, kteří mají zajímavý koníček či práci. Na chvíli nahlédnout pod pokličku jejich zálib nebo vlastních názorů a postojů. V prvním čísle roku 2021 vám přinášíme rozhovor s panem Kamilem Richtermem - vášnivým rybářem z Krabčic.

text Lenka Piechová

Rybření jako vášeň na celý život

Kamil Richter (41), rybář, člen výboru MO Jaroměř, vedoucí rybářských kroužků v Jaroměři

Jak jste se vlastně k rybaření dostal?

K rybaření jsem se dostal jako malý kluk skrze strejdu. V Plaňanech u Kolína odkud pocházím, jsem chodil i do kroužku a když jsem byl starší žák, pomáhal jsem s mladšími. Osud mě zavál do tohoto kraje. Přestoupil jsem do MO Jaroměř, kde jsem začal pomáhat opět v kroužku.

Kam se dá chodit tady v Dolanech a okolí na ryby, jaké se tady chytají, v jakém čase a jakou technikou?

Já osobně mám nejraději tekoucí vodu, tj. Labe v Jaroměři. Dá se chodit ještě na Běluňku, to je ale pstruhový revír a na to je potřeba pstruhová povolenka. Nebo na Rozkoš, Úpu. Na Labi máme slušnou rybí osádku: kapr, cejn, plotice, podoustev, ostroretka, štika, okoun nebo mník. Pokud není zamrzlo, dá se lovit celoročně.

A techniky můžeme využít všechny: plavaná, položená, feeder, muškaření i vláčení.

Jaký největší úlovek jste chytil?

Já nechytám velké ryby, radši chytám spoustu malých. Největší úlovek byl úhoř 103 cm a sumec 140 cm, ale to nebylo na našich vodách.

Může si jít zachytat kdo chce?

Nemůže si zachytat kdo chce, je povinnost mít rybářský lístek a být členem svazu. K získání povolení k lovu je potřeba projít školením v organizaci, po složení zkoušky zakoupit roční rybářský lístek, členskou známku a samotnou povolenku. První investice je přijmutí člena 500 Kč, známka také 500 Kč, povinné brigády 1500 Kč a východočeská povolenka 1200 Kč. Každý rok se pak dokupuje známka, povolenka a brigády, ale u brigád je možnost si je odpracovat. Brigády představují čištění a uklízení kolem vody, pomoc při výlovech, zarybnování.

Rybaření jako rodinný koníček

Od jakého věku dítěte je možné se stát rybářem?

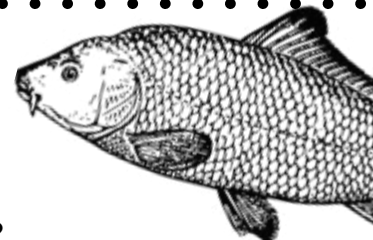
Do rybářského kroužku bereme děti od druhé třídy. Od druhé třídy proto, že je potřeba, aby děti byly samostatné ve čtení a psaní, protože je potřeba, aby si samy zapisovaly poznámky.

Co vás baví na práci s dětmi?

Ta radost z každé ryby, zvědavost dětí, soutěživost a udržení dětí v přírodě.

Máte podporu v rodině? Chodí Vaše děti také na ryby?

Ano, podporu v rodině určitě mám, jezdí se mnou chytat všechny tři děti. Děti chytají od svých 6ti let. Jonáš (10) a Jolana (13) jsou ve vítězném družstvu východočeské Zlaté udice, což je předkolo mezinárodní soutěže. A Jáchym (9) vloni vyhrál v Hradci Králové největší rybu závodu s kaprem 90 cm.

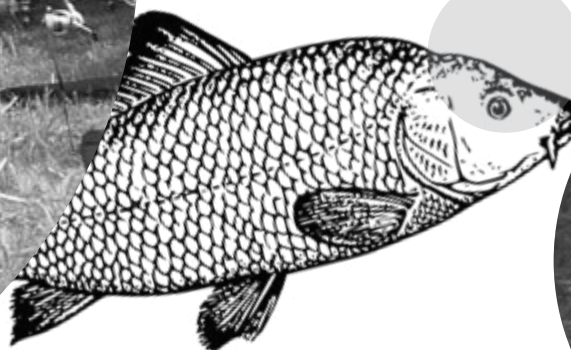

Kolik času na rybách trávíte?

Na samotných rybách toho času tolik není, já mám cca 15 - 20 vycházek za rok a asi 2 - 3 víkendy za rok. Jsem členem výboru MO Jaroměř a jeden z vedoucích kroužků. Kroužky máme pro mladší děti - zde je povinnost členství v kroužku 2 roky, pak starší děti - ten je dobrovolný a třetí kroužek jsou závodníci. Tedy víc času trávím s rybářskou mládeží. Vloni bylo v kroužcích asi 80 dětí.

*Přeji Vám bohaté úlovky a děkuji za rozhovor.
Olga Procházková*

foto Kamil Richter

Fotografie s příběhem, aneb koňak tekł proudem

Kroniky dolanských fotbalistů skrývají ne jeden zajímavý příběh. K jednomu takovému se váže fotografie, kterou nám poskytl Jindřich Polák. Je na ní dolanský fotbalový tým zvěčněný před důležitým zápasem v Červeném Kostelci v roce 1973. Naši borci v té době bojovali o postup do okresního přeboru. Kostecká rezerva posílená o hráče z áčka měla stejné ambice, ve zmiňovaném utkání nás přehrála 6:2 a zdálo se být vše ztraceno. Tým Kostelce ale v dalším kole nečekaně prohrál, a pokud by Dolaňáci doma porazili Heřmánkovice, radovali by se z postupu. Rozhodující mač se hrál v Dolanech za nádherného počasí, bylo to velké drama. Mervart s Kouckým naštěstí nazuli

střelecké kopačky a výsledkem byla naše výhra 2:0! Heřmánkovice přijela podpořit spousta fanoušků, jejich autobus musel být doplněn o vlek. „Tolik diváků na našem zápase jsem od té doby nezažil. V tomto utkání jsem byl pomezni rozhodčí, byly to opravdu nervy,“ vzpomíná Jan Pádr, dlouholetý funkcionář a kronikář Tělovýchovné jednoty Dolany. Okresní soutěž Náchodska jsme tehdy s jednadvaceti body vyhráli, druhé Heřmánkovice měly o bod méně, třetí Kostelec za námi zaostal o dva body. Následovala schůze dolanských fotbalistů, postup se slavil dlouho a koňak tekł proudem...

A kdo že je vlastně na fotografii? Zkuste si zakrýt následující řádky a tipujte! Pro úplnost tedy doplníme, že vlevo nahoře stál pan Hostovičák, účastník Slovenského národního povstání a velký příznivec dolanského fotbalu, který na hřišti během zimního turnaje topil a uklízel v kabinách. Vedle něj jsou zleva Roznětínský, Skalický, Fähnrich, Vacek, Hofman, trenér Nepokoj a druhý brankář Jánský. Ve spodní řadě zleva jsou Polák, Větrov, Morávek, Žizka, Marcina a Koucký.

..... text Petr Záliš, foto Jindřich Polák

Velký Dolaňák Mirek Větrov odešel, jeho odkaz zůstává

Jsou zprávy, se kterými se člověk těžko smíruje. Jedna taková nás zasáhla ve středu 17. února, kdy podlehl dlouhé těžké nemoci Miroslav Větrov. Velká osobnost veřejného života na Jaroměřsku se narodila v dubnu 1947. Mirek měl od mala rád fotbal, který začal hrát v Jiskře Jaroměř. V roce 1969 se stal členem Tělovýchovné jednoty Dolany. V obci také založil rodinu a našel zaměstnání, v místním JZD zastával funkci zootechnika. Dres dolanských fotbalistů Mirek Větrov oblékal v letech 1969 až 1996. Šehrál zde 278 zápasů a vstřelil 62 branek. Byl vždy velkou oporou týmu, do hry dával srdce a k tomu samému strhával ostatní. Poté, co své kopačky pověsil na pomyslný hřebík, zapojil se do dolanského sportovního dění jako funkcionář. Dlouhá léta zastával funkce předsedy nebo místopředsedy TJ Dolany. V letech 1993 až 2000 byl asistentem trenéra dolanského týmu.

Několik let působil také ve Sportovně – technické komisi Okresního fotbalového svazu (OFS) Hradec Králové. „Ta-

Vzpomínky fotbalové i divadelní

kověto zprávy se vstřebávají těžko. Na Mirka mám spoustu pěkných vzpomínek. Na jednání sportovně technické komise jezdil každý pátek v předstihu, díky tomu jsme si často mohli popovídat,“ lituje odchodu kamaráda Lubomír Douděra, sekretář OFS Hradec Králové. V krajském městě si přínosu Mirka Větrova vážili, ocenili ho v rámci ankety Hradecké fotbalové osobnosti. Za svou činnost byl vyzdvižen také vedením OFS Náchod, obdržel titul Osobnost fotbalu. „S Mírou jsme toho prožili opravdu hodně, povídání o tom by bylo dlouhé. Vzpomínám si třeba na to, jak nás kdysi chtěli rozpustit, ale my se nedali. Chvilku potom, po slavném vítězství národního týmu v Bělehradě v roce 1976, jsme v Dolanech uspořádali besedu s trenérem mistrů Evropy Václavem Ježkem,“ vzpomíná s dojetím Jan Pádr, který společně s Větrovem stál u zrodu dolanské kopané.

Druhým velkým koníčkem Mirka Větrova byla prkna, co znamenají svět. Vystoupil na nich poprvé již ve svých deseti letech. Svůj herecký talent rozvíjel coby člen Divadelního souboru Vrchlický Jaroměř, od roku 1986 účinkoval také v Ochotnickém souboru v Dolanech. Jeho parketou byly převážně komické role. K divadlu vedl i své čtyři dcery. Manželku a všechny blízké miloval, s hrдостí vyprávěl o svých vnoučatech. Třeba vnuk Ondra Brož, krácejíc v dědových fotbalových šlápějích, to dotáhl až do pražské Dukly! Ještě v důchodu se Mírek společně s mladými dolanskými fotbalisty účastnil brigád, na místě

byl přítom vždy mezi prvními. Živě se také zajímal o dění v obci. V roce 1994 byl zvolen do dolanského obecního zastupitelstva, během voleb býval předsedou volebních komisí. Na sklonku života mu síly rychle ubývaly, přesto mezi kamarády na dolanské hřiště chodil, dokud to bylo možné. Mirku, budeš nám chybět. Moc děkujeme za vše, čest Tvé památce!

..... text a foto Petr Zálíš

MS ČR - Portugalsko v Ženevě 2008 (foto Lubomír Douděra)

Před 220 lety se ve Svinišťanech narodil František Josef Smetana

11. března 1801 se v malém zahradním domku čp. 11 na panství vévodkyně ze Zaháně, ženě panského zahradníka Valburze Smetanové, narodil chlapec František. Jeho rodiče tehdy netušili, jak bohatá a obětavá bude životní dráha malého novorozence ve prospěch národa. Chlapec se narodil do společenské atmosféry osvíceného absolutismu v habsburské monarchii. Národnostní naděje a sebevědomí českých stavů a českých vlastenců bylo posíleno vstřícným jednáním českého krále Leopolda II. a přijetím královské koruny v Praze v září 1791. O rok později se situace s nástupem Františka I. na rakouský královský trůn a císařský trůn Svaté říše římské národa německého v našich zemích mění. Císař František čelí vlivu francouzské revoluce násilnými prostředky, mezi které patří (vedle války s Francií) potírání svobodomyšlných projevů v jednotlivých částech monarchie. V letech 1818 – 1848 nastupuje vládu Ferdinand I. V revolučních letech 1848 – 49 vrcholí české obrozenecké snahy pokusem dosáhnout svébytnosti našeho národa v oblasti kultury a politiky v rámci monarchie. V tomto období kněz a pedagog František Josef Smetana působí v Plzni a aktivně je zapojen do práce nejen plzeňských, ale i českých vlasteneckých obrozenců. Jejich aktivní práce pro blaho národa je utlumena v 50. letech 19. století za tzv. Bachova absolutismu. Od 60. let dochází k obnovení obrozeneckých aktivit vzdělanců, české šlechty a měšťanstva ve prospěch národa. Profesor Smetana se již nedožil opětovného stupňování národnostních snah na konci 60. a počátkem 70. let a období, kdy byla česká národní společnost hospodářsky a kulturně v rámci monarchie samostatná. Nedožil se ani stavby Národního divadla v roce 1881 jako symbolu naší národní emancipace a úspěšnosti.

Národní obrození patří bezesporu mezi významné mezníky našich národních dějin. Ve všech částech naší země žili, tvořili a pracovali vzdělanci, učitelé, kněží a umělci ve prospěch svého národa. Svinišťanský rodák F. J. Smetana byl jedním z nich. Obyvatelé Svinišťan s úctou vnímají památku svého rodáka a pietními akcemi si připomínají jeho narození již 221 let.

O obětavé, odborné, vědecké a pedagogické práci našeho rodáka jsem psala již v prvních jarních číslech předcházejících ročníků Časáčku. Svůj dnešní příspěvek věnuji vztahurodných Svinišťan k F. J. Smetanovi.

Josef František Smetana nikdy nezapomněl na svou rodnou obec. Nezapomněl na malou venkovskou návěs, na Karlův sad a polní cestu

do třebešovské školy. Motiv Svinišťan a motiv harmonických devíti let dětství prožitých v naší obci je zastoupen nejen v rozsáhlé básni „Památce otce mého“ a v básni „Otáčení země“, ale i v jeho soukromé korespondenci. A rodná obec na Josefa Františka Smetanu také nezapomněla. Jakmile do Svinišťan přišla zpráva o jeho úmrtí, konaly se v třebešovském kostele 26. února 1861 zádušní bohoslužby za zesnulého rodáka. Přítomni byli téměř všichni občané. O dva roky později, 21. srpna 1883, byla na domě čp. 16 slavnostně odhalena pamětní deska dr. Smetanovi. Text na desce vyjadřoval úctu nejen k významnému rodákovi, ale i k národu vůbec: „V této obci narodil se 11. 3. 1801 Dr. Josef František Smetana, jeden z předních buditelů národa našeho.“¹⁾

16. května 1926 u příležitosti 125. výročí Smetanova narození se v rodné obci konaly vzpomínkové slavnosti za velké účasti nejen místních občanů, ale i obyvatel okolních obcí. Nechyběla ani delegace z Plzně, kterou vedl pan J. F. Malý, ředitel plzeňské městské knihovny. Pan Malý ve slavnostním projevu hovořil o Smetanově významné práci pro národ nejen v oblasti národné buditecké a osvětové, ale i o práci pedagogické.

Slavnosti spojené s osobou F. J. Smetany

Tehdejší kronikář Svinišťan Antonín Lexa zapisal: „ Po té zapěna národní hymna Kde domov můj a viděli jsme, jak za posvátné této chvíle kanuly slze z očí přítomných, kdy skládaly hold uctivé památce našeho rodáka, velkého Čecha a buditele národního. Na to šlo se hromadně k desce oslavencově, tam položen věnec, promluvil p. Jos. Kafka, říd. uč. a slavnost dopolední skončena.“²⁾ Odpoledne slavnost pokračovala v zahradě domu čp. 3 koncertem třebešovské hudby a večer se v Barešově hostinci konal taneční věneček.

„ 7. července 1935 byl slavnostně odhalen Smetanův pomník s bustou z dílny akademického sochaře Aloise Suka. O odhalení pomníku se zasloužilo obecní zastupitelstvo Svinišťan, místní Sbor dobrovolných hasičů, osvětová komise a ochotnický spolek. Slavnosti se opět účastnili čestní hosté. Jedním z nich byl pan prof. František Sekanina z Prahy, Plzeň zastupoval pan učitel Václav Láně. Slavnostní průvod z lokality Říčky prošel obcí až na náves, kde se konal pietní akt odhalení pomníku. Po projevech řečníků skalický pěvecký spolek Bendl zazpíval Modlitbu na Řípu, Smetanovu báseň věnovanou otcově památce recitovala Věra Lesková. Slavnost byla oficiálně ukončena státní hymnou.“³⁾ I v toto slavnostní odpoledne se opět konal koncert třebešovské hudby. Oslavy k poctě rodáka a národního buditele Františka Josefa Smetany byly ukončeny také tanečním věnečkem v sále místního hostince čp. 1. Kronikář Antonín Lexa píše: „...pomník tento hlásá, že i třeba malá obec je dosti kulturně vyspělá, že ve středu své obce postavila svému rodáku a buditeli národa vkusný památník.“⁴⁾

F. J. Smetana

Při příležitosti 150. výročí narození Františka Josefa Smetany se v jeho rodné obci 1. března 1951 konala vzpomínková slavnost, o jejíž realizaci se zasloužil kronikář Antonín Lexa. Účast na slavnosti přijal i zástupce Okresní osvětové besedy v Jaroměři pan Stanislav Reindel. Pan Václav Keller z Jaroměře recitoval Smetanovy verše a vystoupilo jaromeřské hudební kvarteto.

Na jaře roku 2001 kronikářka obce Blanka Dvořáčková iniciovala restauraci narušené pamětní desky na domě čp. 16. Obecní úřad Dolany zadal zakázku restaurátorovi panu Petru Tomáškoví z Nového Města nad Metují. Vzhledem k silnému narušení pamětní desky pan Tomášek nakonec zhotovil desku novou, která byla se zněním původního textu vsazena na samém místě domu. Kronikářka obce již na jaře kontaktovala k další spolupráci starostu obecního úřadu pana Bohuslava Kočicu a vytvořili přípravný výbor občanů Svinišťan, kteří se podíleli na organizaci Smetanových slavností u příležitosti 200. výročí narození významného rodáka obce. Přípravovala se publikace o životě a záslužné činnosti a působení J. F. Smetany. Cenné byly archiválie

200. výroční od narození významného rodáka

z premonstrátského kláštera v Teplé u Mariánských Lázní, ze Státního oblastního archívu v Plzni a ze zdrojů kronik obce, dostupné korespondence a básně Josefa Františka Smetany. Poděkování patří prof. doc. Viktoru Viktorovi a prof. dr. Janu Kumperovi, CSc. ze Západočeské univerzity v Plzni za poskytnutí odborných informací a zaslání písemných materiálů. Nákladem OÚ Dolany byla vydána publikace „J. F. Smetana - Svinišťany“ a pohlednice obce. Autorkou publikace je kronikářka Blanka Dvořáčková, autorem grafické úpravy akademický malíř Jiří Škopek z Jaroměře. Fotografie do publikace zapůjčila řada občanů a fotograf Václav Novák rovněž z Jaroměře. Po stránce odborné přehlédl text prof. dr. Vladimír Wolf z Trutnova.

15. září 2001 přijeli do Svinišťan významní hosté, aby svým projevem a účastí na vzpomínkové akci projevíli úctu národnímu buditeli Josefu Františku Smetanovi. Z kláštera v Teplé přijel PhDr. Hlinomaz a František Hrozna Janoušek O. Praem, který ve svém projevu hovořil o J. F. Smetanovi a jeho buditecké činnosti. Prof. doc. Viktor Viktora ze Západočeské univerzity v Plzni oslovil přítomné recitací Smetanových veršů a projevem o vlasteneckém a pedagogickém působení v Plzni. Prof. doc. Vladimír Wolf, děkan PdF Univerzity Hradec Králové se ve svém projevu zamýšlel nad pamětí národa ve vztahu k národnímu obrození. Čestnými hosty z řad pedagogické veřejnosti byla paní Nad'a Špeldová, ředitelka trebešovské základní školy, ve které Smetana získával první kroky ke vzdělání u pana učitele Rudolfa. Ze

ZŠ Boženy Němcové v Jaroměři účast přijala zástupkyně ředitele Mgr. Taťána Slezáková. Mezi dalšími hosty byl ředitel Muzea Boženy Němcové v České Skalici Mgr. Milan Horký a PhDr. Pavel Mertlík z KÚ Hradec Králové, pan Petr Záliš a Zdeněk Lokaj z regionálního vysílání Rádía Metuje. Pozvání na slavnost přijali i rodáci naší obce. V tomto vzpomínkovém odpoledni přišlo vzdát úctu národnímu buditeli a rodákovi z malé obce Svinišťany k pietnímu místu u Smetanova pomníku více jak dvě stě lidí. Spolu s hosty vystoupil i pan Ladislav Horký z České Skalice a zarecitoval Smetanovu báseň „Památce otce mého.“ Studentka Jiráskova gymnázia v Náchodě Eva Pšeničková za klavírního doprovodu pana Ladislava Skořepy z České Skalice zazpívala dvě národní písně. Vzápětí se svinišťanská náves rozehrála hudbou lidové muziky folklórního souboru Barunka z České Skalice pod vedením primáše Pavla Řídkého. V České besedě se venkovskou návsí roztančili krojovaní chlapi a dívky souboru. V závěru oficiální části oslav všichni čestní hosté u zdi bývalého panského dvora zasadili lípu, která je nazvána Smetanova lípa. Celý akt zasazení národního stromu byl doprovázen zpěvem písně „Čechy krásné, Čechy mé“ žákyně Heleny Skořepové ze základní školy ve Velkém Třebešově. Na klavír ji opět doprovázel její otec pan Skořepa. Přítomní hosté se podepsali do Pamětní knihy Josefa Františka Smetany. Po ukončení oficiální části hosté spolu s občany a rodáky Svinišťan zasedli k volné zábavě u slavnostně

Rodná obec nezapomíná na svého rodáka

prostřených stolů nad návsí. K poslechu hrála lidová muzika primáše Řidického a místní hudební skupina pana Morávka. Plzeňští hosté odjížděli z rodiště svého buditele v podvečer. Slavnost v obci pokračovala do večerních hodin.

Oslavy 200. výročí narození buditele Josefa Františka Smetany měly důstojný charakter. Regionální tisk *Náš čas* a rozhlas *Rádio Metuje* připomenul význam a památku svinišťanského rodáka, tiskem vyšel i projev prof. Wolfa. PhDr. Jiří Uhlíř seznamuje čtenáře s publikací o J. F. Smetanovi.

U kronikářky obce je deponována pamětní kniha Josefa Františka Smetany, kterou „K oslavě stoletých narozenin Dr. Františka Josefa Smetany, kněze řádu premonstrátského a profesora gymn. v Plzni, spisovatele českého a předního buditele národa našeho, věnuje pamětní spis tento z lásky k národu a k rodné obci Josef Kafka.“ 5.)

Rodná obec nikdy nezapomněla na svého Josefa Františka Smetanu. Občané se pečlivě starají o úpravu zeleně a květiny vysazené u jeho pomníku. Jejich rodák patřil mezi významné osobnosti našeho národa, řadil se mezi přátele a spolupracovníky mužů českého národního obrození, kterými byli Josef Jungmann, Václav Kliment Klicpera a další. J. E. Šťastný v roce 1901 píše: „S myslí vděčně pohnutou vzpomínáme těch poctivých mužů vroucího srdce a železné vůle, kteří nešetříce dne ni noci, neznajíce prospěchů osobních, nehledajíce slávy, všechen život svůj věnovali rozkvětu a povznesení vlasti své.“ 6.) Domnívám se, že i po více než dvou staletích jsou slova J. E. Šťastného stále aktuál-

ní. Na odkaz Josefa Františka Smetany bychom neměli zapomínat. Nezapomínají ani v Plzni. V Západočeském muzeu se ve dnech 10. – 11. března konala konference věnovaná životu a dílu Josefa Františka Smetany. V roce 2019 Západočeská univerzita Plzeň vydala rozsáhlou publikaci „Josef František Smetana a jeho doba.“

V loňském roce 2020 se vzhledem ke covidovým opatřením nemohl uskutečnit pietní akt při příležitosti výročí Smetanova narození. Přejme si, aby došlo ke zlepšení současné epidemiologické situace a na svinišťanské návsi se mohl realizovat alespoň malý pietní akt věnovaný našemu rodákovi F. J. Smetanovi.

text Blanka Dvořáčková, foto Obec Dolany

Poznámky:

- 1/ Kafka, J.: Pamětní kniha katastrální obce Svišťanské, založena roku 1900, str.38
- 2/ Felix, E.: Literární plzeň v obryse, díl II., Občanská tiskárna v Praze V, 1933, str.52
- 3/ Dvořáčková, B.: J.F.Smetana – Svinišťany, Dolany 2001, tiskárna Expresstisk v Trutnově, 2001
- 4/ Kronika: Obec Svinišťany 1900 – 50, str.125
- 5/ Pamětní kniha Dr.Fr. Smetany, r. 1901, deponov. u kronikářky obce
- 6/ Dr.Šťastný, J.: J.F.Smetana, Stručné vylíčení jeho, činnosti a zásluh. K slavnosti stých narozenin Smetanových. V Jaroměři 1901, str. 216

Čtení z kroniky - rok 1945

Vážení čtenáři, dříve, než se začnete do autentického přepisu událostí z roku 1945, uvádím zde základní historická fakta, která předcházela událostem zaznamenaným v kronice Svinišťan:

V noci z 30. září na 1. října 1938 byl v Mnichově podepsán pro naši demokratickou republiku osudný diktát, na základě kterého je české pohraničí připojeno k Říši a obsazeno vojsky německého wermachtu. Češi ve chvatu opouštějí své domovy a odcházejí do vnitrozemí. Na jaře 1939 končí období 2. republiky, 15. března německé vojsko obsazuje zbytek naší vlasti a o den později, 16. března, je vyhlášen Protektorát Čechy a Morava.

1. září toho samého roku vypukla 2. světová válka. Fašistické Německo je ve válce s Polskem. Následně okupuje státy Evropy, letecká bitva o Anglii však končí pro nacistické Německo neúspěchem. Stalingrad, Kursk, vylovení spojeneckých vojsk v Normandii představují první obrat ve vývoji války. Vítězný postup spojeneckých armád a Sovětské armády, osvobozování koncentračních táborů, přinášení svobody zotročeným národům Evropy uvádí do pohybu prchající německé obyvatelstvo ...

A tuto situaci líčí kronikář Antonín Lexa ve svém zápisu tak, jak události probíhaly a jak je zažil.

text Blanka Dvořáčková

použity ilustrativní fotografie ze souboru fotografií Historické dny našeho osvobození v Jaroměř - květen 1945 (archiv Jakub Exner)

Rok 1945 - Pamětní kniha katastrální obce Svinišťanské

8/2 Zde byli vojáci na noc. 70 mužů, 40 koní, byli po obci rozděleny.

11/2 Na zákopy na Moravu odešli Josef Škoda a Jaroslav Runštuk.

18/2 Velká část uprchlíku z Německa šla do Jaroměře.

19/2 Velká část zajatců byla hnána k Jaroměři, byli to Francouzové, Italové, Maďaři a Ukrajinci.

20/2 Uprchlíci s povozy a dobytčím, z Kreucburku, Opoli a.t.d. mimo ně, byli zde na noc koně i vojáci.

23/2 Uprchlíci s traktory, pak asi 300 mužů zajatců.

1/3 Uprchlíci a vojsko bylo zde na noc.

U nás nařídili zaopatření postele pro uprchlíci. Současně se opět ubíralo vojsko k Vratislavi.

3/3 Přihnáno stádo ovcí 683 kusů, vehnáno do zahrady Valterovi č. 14. Kde byly přes noc, ráno je hnali do Librantic. Něco se zde rozebralo.

5/3 Jel velký trén k Josefově.

15/3 Velmi mnoho uprchlíku jelo obcí. Odpoledne nálet na Sudety a Trutnov.

17/3 Opět ubytování uprchlíku.

4/4 Zde zemřela z uprchlíku jedna žena. Pohřbena v Třebešově, jelikož byla víry evangelické, byl tu pastor ze Šenova, při pohřbu nejprve mluvil česky a potom německy.

Důležité momenty roku 1945 ve svinišťanské kronice

Téměř každý den jezdili uprchlíci povozy které neměli žádné brzdy u vozu museli kólikama z kopce vozy, pak pěšky nebo s dětskými vozíky nebo žebříňáčky a když je zdejší lidé litovali, povýšeně říkali: „Co by jste nás litovali, my víme kam jdeme ale vy půjdete s uzlíčkem v ruce.“ Stalo se nejednou že uprchlíci, jak byli propagandou zpracovány se chtěli zde ubytovati, ovšem neměli kam. To jim bylo slibováno v němcích, a oni pevně věřili že to není možná aby prohráli, a že si to hospodářství u nás obsadí a my se postěhuje na Sibiř. Také se stalo že za domy k Dolanům odpočívající na příkopě jedna Němka pořezala děvčeti ruce. Na nárek děvčete přišli lidé a raněnou obvázáli.

Již celý duben se počínalo proslýchati, že s Německem se to chýlí ke konci a začalo se mluvit o kapitulaci. Byli zprávy že na západní frontě se němečtí vojáci vzdávají Američanům a Angličanům.

Sem tam jezdilo po silnici vojsko od Náchoda a uprchlíci co zde byli ubytovaní se odstěhovali do Sudet do Krabčic a jinam. Situace začala být krajně napjata.

Začali jezdit různé povozy zbývajících uprchlíků tak že mnohý den nebylo jiného vidět než od rána do večera ba i večer jeden povoz za druhým, naložený peřinami ,hrnky, obilím, senem, slámou – každý ujížděl dovnitř Čech. „

Zdroj: Pamětní kniha katastrální obce Svinišťanské 1900 – 1950, str.150 – 152

vzpomínky pamětnice

Odsun Němců z Krabčic očima dítěte

Paní Skopalová z Krabčic (nar. 1934) přijíždí ze Starého Plesu do Krabčic se svým otcem, starším bratrem Zdeňkem a mladší sestrou Alenou na voze taženém koňmi. Dnes jejich cestu do neznáma označuje za „cikánskou.“ Otec odjíždí se svými dětmi do Sudet za prací, a jak paní Skopalová vzpomíná, z lásky ke koním. Ve vzpomínkách opět projíždí Běluní a slyší křik hrajících si německých dětí. Dívenka dětem nerozumí. Všechny tři děti se choulí na voze. Kam jedou, co je čeká v novém domově bez maminky, která zůstala na Plese? Konečně otec zastavil koně s vozem před stavením německého hospodáře Kudrnáče. Jedna skromná světnice, všechny tři děti budou spát na jedné posteli. Vedlejší pokoj uzamčen. Ten pokoj je německé rodiny. Je v něm uložen Kudrnáčův majetek, v očích českých přistěhovaných dětí majetek představující rodinný blahobyť v podobě nábytku a výbavy hospodyně Kudrnáčové. Hospodář

Za Krabčicemi, v místech u váhy, končily Sudety

Kudrnáč hovořil česky. Jeho žena ne. Kudrnáč pozval děti ke stolu a dal jim najíst. Otec začal pracovat u mlynáře Hanuše. S koňským povozem vozí obilí do mlýna ve Chvalkovicích a zpátky přiváží mouku nebo naopak. Co dělají děti celý den? Nemusejí pracovat, ale do školy nemohou. Škola v sudetských Heřmanicích je německá. V protektorátní dolanské škole v dřevěných lavicích jsou české děti namačkány vedle sebe. Pan řídící Šponer nemá již dívenku ze Sudet kam posadit. A tak nastala doba, kdy děvčátko nechodilo do školy. Vrátilo se do školy v Dolanech až v roce 1945. Vyučuje ji paní učitelka Hausmanová.

Kudrnáčovi měli dva syny. Franta uměl česky a s přistěhovanými českými dětmi si hrál. Druhý se jmenoval Gunter, mluvil pouze německy a, jak říká paní Skopalová, „byl to pravý Němec.“ Děti se na Kudrnáčově gruntě potkávaly s německým čeledínem, kterého paní Skopalová označuje s nadsázkou jako „božího bojovníka.“ Při práci ve chlévě nebyl zručný, při dojení krávy mléko stříkalo všude kolem, i na něho, jen ne do nádoby. Kudrnáčova děvčečka mnoho práce také nezastala. Nikdo nevěděl, odkud byla do Kudrnáčova statku na práci nasazena.

Paní Skopalová vzpomíná na cestu s otcem do Hamplova mlýna ve Chvalkovicích. Za Krabčicemi, v místech u váhy, končily Sudety. U závory stáli němečtí vojáci a ostrým „halt“ zastavili otcův koňský povoz. Děti i s otcem musely sestoupit na zem. Vojáci píchali dýkami do pytlů s obilím. Zakázali otci pokračovat v cestě do protektorátu. Přistoupil k nim voják vyšší hodnosti, který jim však pokračovat v cestě dovolil. Na radu mlynáře Hampla se vraceli se semletým obilím z Chvalkovic na Sebuč a potom kolem Plotmlýna a tak se německé kontrole vyhnuli. Od té doby otec s sebou děti na cesty již nebral.

Přišlo jaro 1945. Hitler spáchal sebevraždu, 8. května padl Berlín. Nacistické Německo je poraženo. Přišel čas odplaty. Čas spravedli-

vých a nespravedlivých činů. Němečtí uprchlíci opouštějí domovy v někdejší českém pohraničí, v Sudetech. V platnost přijdou dekrety o potrestání a odsunu Němců, zrádců a kolaborantů. Jednoho rána se děti i s otcem probudí. Stavení Kudrnáčů je prázdné. Okno vedlejšího zamčeného pokoje je otevřené. V noci ke statku přijel vůz z Heřmanic, Kudrnáčovi oknem ven vydali a na vůz naložili co nejvíce svého majetku a v tichosti odjeli k příbuzným do Heřmanic. Stopy po nich končí. I s ostatními německými obyvateli z Heřmanic a Krabčic byli odsunuti do Německa.

Paní Skopalová se vrátila do české školy, dospěla a natrvalo spojila svůj život s Krabčicemi a s někdejší domem Kudrnáčových, který její otec od Kudrnáčových koupil ještě v době před jejich odchodem do Heřmanic. Provádala se, vychovala děti, pracovala v dolanské rostlinné výrobě zemědělského družstva a později i v kuchyni JZD Dolany.

S chlapcem Frantou, který si s ní jako s malým děvčetem hrál, se setkala po revoluci 1989, kdy navštívil Krabčice.

.....

Děkuji paní Skopalové, že se mnou a s panem starostou podělila o svůj životní příběh a o všechny vzpomínky, které ji provázejí z dob nelehkého dětství. Přejeme jí hodně pevného zdraví do dalších let v zasluženém starobním důchodě.

Děkuji panu starostovi Jiřímu Plškovi za pořízení zvukových záznamů vyprávění a rozhovoru s paní Skopalovou. Na jejich podkladě jsem tomuto příběhu mohla dát psanou podobu.

text Blanka Dvořáčková, foto Jiří Plšek

Jarní vyprávěnka

A přišlo jaro.

Blatouchy podle potoka Běluňky lákaly svoji vůní drobný hmyz, aby se napil sladkého nektaru z jejich pohárků. Sebučský les táhnoucí se ke Krabčicím rozezpíval svoji jarní píseň. Kukačka hlasitě volala do kraje, kolik let zbývá lesním skřítkům a podivným mužičkům ke strašení dětí, které na stráni nad mlýnem trhaly zlatohlavé petrklíče a na kraji lesa bílé a modrofialové podléšky. Cvrčci v trávě hráli na housličky a ptáci jim k tomu zpívali.

Bylo jaro.

Nad lesní cestou vinoucí se od sebučských stavení ke mlýnu se pod stromy pomalu nadvzdela zem. Tak malounko, maloulínko, ještě pomaleji, jen takový malý kopeček, jako když si krtek staví svoje obydlí. Podléšky u cesty otočily své rozkvetlé hlavy a dívaly se směrem do lesa. Dívaly se a čekaly. Dívaly se a čekaly tak jako každý rok. Kopeček pomalu rostl. Rostl a zvětšoval se. Rostl, rostl a rostl, až byl velký jako čakan plný sena, který o májové senoseči vždy na louce usušil pan mlynář.

Bylo jaro. Velký pátek.

Cvrčci přestali hrát, ptáci zpívat. Stromy ztichly plny očekávání. Lesní půda se zachvěla. Kopule navršené hlíny se otevřela a do výšky z hlubin země lesa vystoupila skála. Byl Velký pátek, země a skály se otevírají a vydávají své poklady. Snad to bylo slunce, které svými paprsky procházejícími větvemi lesních stromů dýchlo život všemu živému z dávných dob.

Z hlubiny země vyšli na vrchol skály chlapec a dívka. On oblečený do obyčejné plátěné haleny a širokých kalhot, nohavice zastrčené do vysokých kožených bot. Dívka stála v hladkých blankytně modrých šatech, v pase široká vyšívaná stuha, na nohou hladké střevíčky. Do pla-

vých vlasů měla vetkány drobné jarní květiny. Les oněměl. Chlapec se na dívku usmál. I ona se usmála. Umívaly se její pomněnkově modré oči, smála se malinově voňavá ústa. Chlapec vzal dívku za ruku. Les zašuměl. Chlapec pohladil dívčiny tváře a jemně ji políbil. Obloha se zatáhla, slunce v předtuše hrůzy, která nastane, se schovalo za vršek nejvyššího smrku. Země se zachvěla. Dunění uvnitř skály vyplašilo lesní zvěř. Dunění je silnější, silnější a pak se dívka podívá na chlapce tak smutněma očima, až ho srdce zabolí. Jakási neznámá síla je od sebe odtrhla a dívka mizí v propadlišti země. Chlapec k ní zoufale natahuje ruce, snaží se ji zadržet, ale to již jakési neviditelné pařáty uchopily i jeho a stáhly ho do hlubiny temnot. Zmizela skála, vrch lesní zeminy se sesypává a je menší a menší, až zmizí docela.

Je jaro. Velký pátek.

Země vydává své poklady. Prohlubeň stráně nad cestou uprostřed sebučského lesa vydala svůj tajemný poklad. Tím pokladem je láska mladých lidí, kteří žili před mnoha staletími v starobylé tvrzi, která v těchto místech stála. Před více jak sedmdesáti lety místní starousedlík Hofman procházel v lese těmito místy a našel zde střepy keramických nádob a několik pohárů z doby raného středověku. Nalezl je v místech, kde stávala sebučská tvrť.

I vy, děti, o Velkém pátku zajděte do těchto míst. Budete-li potichu, možná spatříte ten zářak pokladu lidského srdce, kterým je láska.

text Blanka Dvořáčková
ilustrace Lenka Piechová

